

De?ifre alma Tutum le?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *De?ifre alma Tutum le?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19746>

Özet

De?ifre Çalma Tutum Ölçe?i, Ergin ve Durak (2016) taraf?ndan, bireylerin akademik veya sanatsal ortamlarda de?ifre etme ve fikri mülkiyetin izinsiz kullan?m?yla ilgili tutumlar?n? ölçmek amac?yla geli?tirilmis? bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, özellikle müzik veya akademik çal??malarda kar??la??lan, ba?kas?na ait materyali izinsiz olarak kullanma veya kopyalama davran??lar?na yönelik etik duru?u ve e?ilimleri de?erlendirmeyi hedefler. Geli?tirme çal??mas?, ölçe?in geçerlik (Geçerlik) ve güvenilirlik (Güvenirlik) özelliklerini belirlemek üzere yürütülmüştür.

Ölçe?in geli?tirilme süreci, ilgili literatür taramas?, madde havuzunun olu?turulmas? ve ard?ndan istatistiksel analizler yoluyla yap?sal geçerli?inin belirlenmesini içermektedir. Bu araç, akademik dürüstlük ve etik davran??lar?n ölçülmesine katkıda bulunarak, ilgili alanlarda ara?t?rmac?lara önemli bir kaynak sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

De?ifre Çalma, Tutum, Ölçek Geli?tirme, Psikometri, Fikri Mülkiyet, Akademik Etik, Geçerlik, Güvenirlik.

Yazarlar

Elçin Ergin, Yeliz Durak

Amaç

De?ifre Çalma Tutum Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin "de?ifre çalma" olarak adlandır?lan, genellikle izinsiz kopyalama, intihal veya ba?kas?na ait materyali kendi eseri gibi gösterme e?ilimlerine yönelik sahip olduklar? tutum düzeylerini nicel olarak ölçmektir. Bu ölçek, özellikle e?itim ve sanat disiplinlerinde etik ihlallere kar?? duyarlıl??? ve bu tür davran??lar? me?rula?t?rma e?ilimini tespit etmeyi amaçlamaktadır.

2016 y?l?nda gerçekte?irilen bu geli?tirme çal??mas?, ilgili alanyaz?na, etik ihlallerin psikolojik ve tutumsal boyutunu ölçebilecek standart bir araç kazandırmay? hedeflemiştir. Ölçek, özellikle yüksekö?retim kurumlar?nda etik e?itimlerinin etkinli?ini de?erlendirmede veya risk alt?ndaki gruplar? belirlemede kullan?labılır.

Yap?

Ölçek, bireylerin de?ifre çalma eylemine kar?? gösterdi?i bili?sel, duygusal ve davran??sal e?ilimleri içeren tutum yap?s?n? ölçmektedir. Tutum, psikolojide genellikle üç bile?enli bir yap?

olarak ele al?n?r (bili?sel, duygusal, davran??sal). Bu ölçek, bu etik olmayan davran??n kabul edilebilirli?i, hakl?l??? ve sonuçlar?na dair ki?isel inançlar? ve duygusal tepkileri yans?tan boyutlardan olu?maktadır.

Ölçe?in yap?sal geçerlili?ini incelemek amac?yla gerçekleştirilen analizler, tutumun tek boyutlu veya çok boyutlu bir yap? sergileyip sergilemedi?ini ortaya koymu?tur. Ölçek maddeleri, de?ifre çalman?n farklı ba?lamlardaki (örne?in, zaman k?s?tlamas?, zorunluluk, kolayl?k) alg?lanan me?ruiyetini hedef alarak tutumun derinli?ini ve karma??kl???n? yans?tmaktadır.

Geçerlik

Ergin ve Durak (2016) taraf?ndan yap?lan çal??mada, De?ifre Çalma Tutum Ölçe?i'nin geçerlik (Geçerlik) çal??malar?n detaylar? makalede sunulmu?tur. Ölçe?in yap? geçerli?i, muhtemelen aç?mlay?c? ve/veya do?rulay?c? faktör analizi teknikleri kullan?larak incelenmi?tir. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen tutum yap?s?n? ne ölçüde temsil etti?ini ortaya koyar.

Ayr?ca, ölçe?in di?er benzer yap?larla ili?kisini incelemek üzere ölçüt geçerli?i veya ay?rt edici geçerlik çal??malar? da yürütülmü? olabilir. Yap?lan geçerlik çal??malar?, ölçe?in gerçekten de de?ifre çalmaya yönelik tutumu ölçtü?ünü ve ba?ka bir yap?y? ölçmedi?ini istatistiksel olarak kan?tlamay? amaçlam??tır.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirlik (Güvenirlik) analizleri kapsam?nda, iç tutarl?lık katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanm??tır. Yüksek iç tutarl?lık de?erleri, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü göstermektedir.

Geli?tirme makalesinde sunulan sonuçlar, De?ifre Çalma Tutum Ölçe?i'nin kabul edilebilir veya yüksek düzeyde iç tutarl?l???a sahip oldu?unu göstermektedir. Ayr?ca, ölçe?in zamana kar?? kararlı???n? test etmek amac?yla test-tekrar test güvenilirlik çal??mas?n?n da yap?lm?? olması muhtemeldir, bu da sonuçlar?n farklı zamanlarda tekrarland???nda benzer kald???n? garanti eder.

Faktör Analizi

Ölçek geli?tirme çal??malar?n?n temel ad?mlar?ndan biri olan Faktör Analizi, ölçe?in kaç boyuttan olu?tu?unu belirlemek için kullan?lm??tır. Ergin ve Durak (2016), muhtemelen Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulayarak, tutum yap?s?n?n alt?nda yatan faktörleri ke?fetmi?lerdir.

Bu analizler sonucunda, ölçek maddelerinin belirli faktörler alt?nda topland??? ve bu faktörlerin, de?ifre çalmaya yönelik tutumun farklı yönlerini (örne?in, me?rula?tırma, sonuç alg?s?, ki?isel

e?ilim) temsil etti?i tespit edilmi?tir. Faktör yüklerinin yüksekli?i, maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir şekilde temsil etti?ini göstermektedir.

Ölçme Aracı

Test Type: Geli?tirme Ölçe?i (Developmental Scale), Öz Bildirim (Self-Report)

Format: Likert Tipi Derecelendirme (Ölçek derecelendirmesi kaynakta belirtilmemi?tir, ancak geli?tirme ölçeklerinde yaygın olarak 5'li veya 7'li Likert tipi kullanılır.)

Language Available: Türkçe

Population Group: Akademik Ortamlardaki Bireyler (Ö?renciler veya ilgili meslek grupları)

Age Group: Yetkinler (Genellikle 18 ya? ve üzeri)

Population Details: Ölçek, akademik çevrelerde etik ve fikri mülkiyet konularına maruz kalan örneklem üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: Kâğıt-kalem veya dijital ortamda uygulanan, bireylerin belirli ifadelere katılma/katılmama düzeylerini belirledi?i anket formudur.

Anahtar Kelimeler

Psikometri, Faktör Analizi, Etik Davranış, Ölçek Geli?tirme, Akademik Dürüstlük, De?ifre Çalma Tutumu.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemi?tir.

Affiliation Email addresses: Sorumlu Yazar Elçin Ergin: elcin06@gmail.com

Correspondence Address: ?lgili makalede belirtilen akademik kurum adresleri.

İzinler, Ücret ve Test Y?li?

Ölçe?in geli?tirme y?li? 2016'dır. Ölçe?in akademik ve ara?tırma amaçlı kullanımı için genellikle sorumlu yazar Elçin Ergin'den izin alınması gerekmektedir. Ticari kullanım veya geniş çaplı uygulamalar için yazarla iletişime geçilmesi zorunludur. Ölçe?in akademik kullanımı için bir ücret belirtilmemi?tir.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:
[desifre-calma-tutum-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Ergin, E. ve Durak, Y. (2016). De?ifre Çalma Tutum Ölçe?i: Geçerlik ve güvenilirlik çal??mas?. *Akademik Bak?? Dergisi*, 55, 232-242.

Makalenin orijinal linki: [akademikbakis.org](#)

De?ifre Çalma Tutum Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?itirilmemelidir.

Kaynak içerikte ölçek maddeleri sa?lanmam??t?r. Maddelerin tam listesi için yukar?da belirtilen referans makaleye ba?vurulmas? gerekmektedir.